

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Rješenje br. II Pž-2338/88-2 od 3. 09. 1988.

Vijeće: mr. Andrija Eraković, mr. Veljko Vujović, Dragan Franić

ZAUSTAVLJANJE BRODA RADI NAPLATE DUGOVANJA

Ne može se zaustaviti vlastiti brod radi naplate duga koji vlasniku duguje treća osoba — Dozvoljeno je zaustavljanje za ostvarenje novčanih potraživanja ponajprije za osiguranje da će vlasniku brod biti vraćen od zakupnika.

Vlasnik jahte je zaključio ugovor o zakupu s dvije stranke. Jedrilica vije talijansku zastavu, a zakupoprимci su talijanski državljani. Zakupoprимci nisu u cijelosti plaćali zakupninu, nego su jedrilicu sklonili u Jugoslaviju. Vlasnik je pronašao jedrilicu privezanu u jednoj jugoslavenskoj marini i zahtijeva od Privrednog suda u Rijeci da donese privremenu mjeru zaustavljanja jedrilice, da bi se na taj način njemu omogućilo da naplati dugujući iznos i da preuzme svoju jedrilicu.

Prvostepeni sud je rješenjem od 19. srpnja 1988. broj R I-26/88, dopustio privremenu mjeru »zaustavljanja jedrilice i zabrane njezinog isplavljenja« iz ACY Marine u Umagu — radi osiguranja:

1) nenovčanog potraživanja (vraćanje i predaje jedrilice predlagatelju) i
2) novčanog potraživanja 1,500.000 dinara s naslova osiguranja troškova sudskog postupka i 772,000.000 Lit s naslova zakupnine jedrilice. Ujedno je, tom mjerom, uvjetovao oslobođenje jedrilice od ove mjere polaganjem spomenutih novčanih iznosa ili druge vrijednosti u toj visini u depozit kod suda.

U obrazloženju rješenja, prvostepeni sud je naveo: da iz isprava koje se nalaze u spisu, slijedi da je među strankama doista zaključen ugovor o zakupu broda — jedrilice. Time je predlagatelj učinio vjerojatnim svoje potraživanje u smislu čl. 979. st. 1. ZPUP-a, jer bi bez izdavanja ove privremene mjere predloženci mogli otuđenjem ili prikrivanjem jedrilice, znatno otežati kasnije ostvarenje predlagateljevih potraživanja. Time da su ispunjeni i posebni uvjeti iz čl. 216. st. 1. toč. 1. ZPP-a u pogledu osiguranja novčane tražbine s osnove sudskih troškova, a također i iz čl. 877. st. 3. toč. 4. Zakona o

pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (ZPUP) u pogledu osiguranja novčane tražbine s naslova iskorištavanja broda, zakupnine broda. To sve skupa znači da su ispunjeni uvjeti iz čl. 979. st. 1. i 2. ZPUP-a i da je zato osnovano izdana u cijelosti dopuštena privremena mjera i za novčana i za nenovčana potraživanja koje se njome osiguravaju do kraja trajanja parnice.

Protiv tog rješenja podnio je pravodobno žalbu samo jedan predlagatelj, zbog pogrešne primjene odredaba izvršnog plovidbenog prava, koji je predložio da se u cijelosti ukine. U žalbi navodi: 1) da smatra da uopće jugoslavenski sud nije nadležan za dopuštanje ovakve privremene mjere, iz razloga jer su obje stranke stranci; 2) da ne razumije jezik suda; 3) da ne postoje zakonski uvjeti za osiguranje novčanih potraživanja iz stava 1. čl. 979. i nenovčanih potraživanja iz stava 2. čl. 979. ZPUP-a, niti posebni uvjeti iz stava 2. čl. 981. ZPUP-a, jer između SFRJ i Republike Italije ne postoji uzajamnost iz tog propisa. Predložio je da se ne samo ukine privremena mjera nego i odbije čitav prijedlog za njezino izdavanje kao neosnovan.

Drugostepeni sud je stao na stajalište da je žalba djelomično osnovana, a djelomično neosnovana i donio je dva rješenja.

I. Ukida se rješenje Okružnog privrednog suda u Rijeci, broj IR-I-26/88, od 19. srpnja 1988. godine — u odnosu na drugopredložnika — u dijelu kojim je predlagatelju dozvoljena privremena mjera »zaustavljanja« (sadržajno čuvanja) jedrilice radi osiguranja novčanih potraživanja predlagatelja u iznosima od 1.500.000 dinara i svote od 772.000.000 Lira i naložena polaganje tih iznosa na prolazni račun Okružnog privrednog suda u Rijeci ili davanje kao osiguranja druge vrijednosti u visini tih iznosa, te odbija zahtjev predlagatelja u tom dijelu kao neosnovan.

II. Odbija se žalba drugopredložniku kao neosnovana i potvrđuje cit. rješenje Okružnog privrednog suda u Rijeci, u dijelu kojim je predlagatelju dozvoljena, radi osiguranja nenovčanog potraživanja — vraćanja spomenute jedrilice vlasništvo predlagatelja u posjed predlagatelju — privremena mjera čuvanjem, te jedrilice na trošak i rizik predlagatelja (dio točke I. podtočke 1. i 2. točke II. i V. izreke prvostepene odluke).

Ovaj sud je ispitao prvostepeno rješenje u granicama svoje zakonske nadležnosti određene članom 365. Zakona o parničnom postupku, u vezi s odredbama čl. 14. i 262. st. 2. i čl. 263. Zakona o izvršnom postupku, i odredbama člana 1. st. 1. u vezi s čl. 979. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (ZPUP), pa je ustanovio da je prvostepeno rješenje u jednom dijelu nepravilno i zato je odlučio kao u toč. I. izreke, a u preostalom dijelu pravilno i na zakonu osnovano, pa je zato odlučio kao u toč. II. izreke, a evo iz kojih razloga:

Ad. 1. U odnosu na toč. I. izreke, kojom je ukinuto djelomično prvostepeno rješenje:

Osnovano prigovara žalitelj, da pojmovno vjerovnik može tražiti zaustavljanje samo tuđeg broda radi osiguranja svog novčanog potraživanja (zakupnine, sudskih troškova), jer se osiguranje tog potraživanja može osigurati u

krajnjoj liniji eventualnom javnom prodajom tuđeg broda za svoju novčanu tražbinu. Prema tome, neumjesno je i neosnovano zahtijevati izdavanje privremene mjere privremenog zaustavljanja svoje vlastite jedrilice radi osiguranja namirenja iz javne prodaje svoje jedrilice. Zato je toč. II. izreke ove odluke ukinuto prvostepeno rješenje u onom dijelu koji se sadržajno odnosi na osiguranje novčanih iznosa od 772,000.000 Lira i 1,500.000 dinara i odgovarajuće polaganje kaucije u sudski depozit.

Ad. 2. U odnosu na toč. II. izreke:

Pravilno je i zakonito prvostepeno rješenje samo u preostalom, pobijanom dijelu, kojim je dozvoljena privremena mjera privremenog zaustavljanja — sadržajno privremenog čuvanja — predlagateljeve jedrilice u ACY Marini u Umagu na rizik i trošak predlagatelja. Ovo zbog toga što su za to ispunjeni i opći i posebni uvjeti.

Prvo, jer je predlagatelj dokazao vjerojatnim postojanje svoga nenovčanog potraživanja. On je, kako se to jasno vidi iz isprava u spisu i vlasnik jedrilice, i zakupodavac jedrilice i kao takav ima pravo zahtijevati i raskid ugovora o zakupu i vraćanje jedrilice. Baš taj zahtjev za vraćanje i predaju jedrilice je nenovčano potraživanje. Predlagatelj je učinio vjerojatnom i ozbiljnu opasnost da će se bez određene mjere čuvanja jedrilice na njegov rizik i trošak spriječiti ili znatno otežati kasnije ostvarivanje predlagateljeva potraživanja. Prema tomu, postoji samostalan i dovoljan uvjet iz stava 2. čl. 979. ZPUP-a za izdavanje ove privremene mjere u smislu čl. 990. i čl. 890. st. 1. toč. 2. ZPUP-a, pa je zato neosnovano pozivanje žalitelja na odredbu čl. 981. st. 2. ZPUP-a.

Također su neosnovani i ostali prigovori žalitelja i to iz slijedećih razloga:

Po izričitoj odredbi stava 2. čl. 262. Zakona o izvršnom postupku (»Sl. 1. SFRJ«, br. 20/78 do broja 74/87), parnični sud u toku trajanja parnice nadležan je za izdavanje privremene mjere radi osiguranja potraživanja tužitelja, bez obzira na državljanstvo stranaka.

Nadalje, po izričitoj odredbi čl. 6. Zakona o parničnom postupku (»Sl. 1. SFRJ«, broj 4/77 do 74/87) »parnični postupak se vodi na jeziku koji je u službenoj upotrebi suda«.

Andrija Eraković

Summary:

ARREST OF SHIP FOR THE PAYING OF DEBTS

The owner of the ship given in bareboat charter cannot arrest his own ship for the unpaid freight. The arrest as security for returning of ship is allowed.